

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	25/2018	13.02.2018
Kommunestyre	8/2018	28.02.2018

Kravet til leveringspliktige posttjenester i fremtiden - forslag til endring av postloven

Foreliggende dokumenter:

Høringsnotat – kravet til leveringspliktige posttjenester i fremtiden – forslag til endring av postloven.

Saksopplysninger

Den digitale revolusjonen har på svært mange måter beriket samfunnet, næringslivet og hverdagen til folk flest. Vi kommuniserer i dag tryggere, raskere og mer effektivt enn noen gang tidligere, ved hjelp av digitale løsninger. Derfor er behovet for å sende fysisk post drastisk redusert. Norske husholdninger mottok i 2017 gjennomsnittlig 3,9 brev og bedrifter mottok gjennomsnittlig 13,2 brev *i uken*. Hver husholdning mottok *i hele 2017* sju småpakker (pakker som er sendt som brev og som derfor ikke hentes på postkontor eller Post i Butikk) i postkassen og dette tallet er økende. Endringene i postmarkedet skjer stadig raskere og det er behov for en raskere omstilling av leveringsplikten enn det dagens lovfestede leveringsplikt åpner for.

I Norge har vi en ordning med finansiering av de ulønnsomme delene av leveringsplikten og kjøp av distribusjon av aviser i abonnement i områder uten kommersielle avisbudnett på lørdager over statsbudsjettet. Utviklingen de siste årene har gått i retning av at ulønnsomheten tilknyttet leveringsplikten øker, til tross for at kostnadene er redusert gjennom reduksjon av servicenivået (antall egendrevne postkontorer er redusert, generell lørdagsomdeling av post ble avsluttet i 2016 og fra 2018 slås A- og B-post sammen til én felles brevstrøm). Grunnen til endringene de siste 20 årene er at vi sender færre og færre brev. Nedgangen holder frem, og det er ingen tegn til at den avtar.

Det kongelige samferdselsdepartement ber om høring - omfanget av leveringspliktige posttjenester. På bakgrunn av denne utredningen og den økte ulønnsomheten knyttet til de leveringspliktige posttjenestene, sender Samferdselsdepartementet utkast til endringer i postloven på høring.

Departementet ønsker gjennom høringen å belyse:

- Synspunkter på de forhold som fremkommer i rapporten
- Innspill knyttet til hva som vil være et riktig nivå på leveranseplikten for posttjenester i fremtiden
- Synspunkter på de ulike alternativene til lovendringer

Utredning fra Copenhagen Economics.

Copenhagen Economisk startet i august 2017 en utredning som består av to hoveddeler. Den første delen er i hovedsak en gjennomgang av Postens beregninger, både forutsetningene for beregningene og selve beregningene. Den andre delen består av en utredning av de fire alternative servicenivåer og konsekvenser av servicenivåene for ulike grupper og for statlig kjøp.

Beregninger av statlig kjøp for årene 2018-2025 for følgende servicenivåer:

1. Fortsatt omdeling 5 dager per uke i hele landet
2. 2,5 omdelingsdager i uken i tettbygde strøk og 5 omdelingsdager i spredtbygde strøk.
3. 2,5 omdelingsdager i uken i hele landet
4. En omdelingsdag i uken i hele landet

Konsekvensene av servicenivåene for postmottakere

Det første alternativet – det såkalte 0-alternativet – er å fortsette med dagens omdelingsfrekvens med postomdeling fem dager i uken i hele landet. Det vil øke det beregnede behovet for statlig kjøp til ca. 1 mrd. kr i 2025. Alternativet fører ikke til nye negative konsekvenser for noen grupper av postmottakere, da det reflekterer tilbudet som uansett er der fra 2018.

Det andre alternativet er en geografisk delt løsningen som vil gi omdeling annenhver dag i uken i tettbygde strøk og fem dager i uken i spredtbygde strøk. Områdene som er klassifisert som tettbygde i denne utredningen omfatter om lag 67 pst. av husholdningene, mens områdene som er klassifisert som spredtbygde omfatter om lag 33 pst. av husstandene. Dette alternativet vil gi få negative konsekvenser, fordi det bare vil redusere omdeling i tettbygde strøk der det svært ofte finnes et rimelig alternativ til Postens omdeling, mens det vil opprettholde omdeling fem dager i uken i spredtbygde strøk der det ofte ikke finnes et rimelig alternativ til Postens omdeling. Samtidig vil dette alternativet bare redusere det beregnede behovet for statlig kjøp med 250 mill. kr i 2025, til et nivå på nær 750 mill. kr.

Det tredje alternativet er omdeling annenhver dag i uken i hele landet. Dette alternativet vil gi enkelte, men begrensede negative effekter. CE skriver at dette alternativet vil kunne gi enkelte negative konsekvenser knyttet til noen typer sendinger for enkelte eldre og/eller immobile personer i spredtbygde strøk. Det gjelder hovedsakelig aviser og medisiner til en gruppe som CE estimerer til å utgjøre maksimalt 30 - 35 000 innbyggere. Samtidig vil dette alternativet redusere statlig kjøp med 650 mill. kr i 2025.

Det fjerde alternativet er å redusere omdeling til én dag per uke i hele landet. Dette alternativet vil gi flere negative konsekvenser enn de andre alternativene, fordi det innebærer en større reduksjon i omdelingsfrekvens. Det er også mer usikkerhet knyttet til effektene av en slik endring, fordi den antas å få større effekt på etterspørsel og derfor også statlig kjøpberegningene.

Samtidig er det også alternativet som reduserer beregnet statlig kjøp mest, med en reduksjon på over 900 mill. kr i 2025. Det er her viktig å merke seg at Posten først ville innført dette fra 2021 ut fra kommersielle hensyn.

Vurdering

Forslag som sendes på høring:

Etter departementets vurdering er vi nå kommet til et punkt der kostnadene knyttet til dagens servicenivå blir så høye at vi må redusere kravene til de leveringspliktige posttjenestene.

Departementet foreslår å redusere kravet til omdeling av postsendinger fra 5 dager i uken til omdeling annen hver dag i hele landet, men ønsker likevel høringsinstansenes innspill på alle de alternativene som fremgår i pkt. 2.2.1 og som er utredet i Copenhagen Economics rapport. Frist for å gi innspill til høringen er satt til 6. april 2018.

Rådmannen har sett på de 4 alternativene og har forståelse for at dagens omdeling 5 dager i uken ikke er samfunnsøkonomisk forsvarlig på sikt. Samfunnet er i kontinuerlig utvikling og høringen viser til en nedgang i postsendinger. Av de 4 alternativene synes det fra administrasjonens sin side at alternativ om omdeling annenhver dag i tråd med Departementets forslag er akseptabelt.

Når det gjelder distribusjon av aviser gjennom Posten, har administrasjonen vært i kontakt med Saltenposten og spurt hvordan distribusjonen av deres avis fungerer i Saltdal kommune. Saltenposten sammen med Avisa Nordland, leverer avisen via eget distribusjonsselskap Nord Norsk distribusjon i områdene Rognan – Røklund. Oppover i bygda er det Posten som har leveransen på sine omdelingsdager. I utkantstrøkene der Posten i dag leverer aviser, vil man kunne oppleve at aviser ikke blir levert på utgivelses dagen.

Man ser en tendens til at flere bruker nettet til avislesing og annen nyhetsoppdatering. Det vil være alternativet til de som abonnerer på aviser i ytterkantene av vår kommune der Posten i dag har avisleveransen. Samtidig er vi kjent med at i vår kommune har vi utfordringer i enkelte områder med lav/ingen tilgang til bredbånd. Det betyr at for enkelte innbyggere, vil man oppleve sosiale forskjeller med tanke på tilgang til viktige samfunnstjenester.

Det må i denne sammenhengen nevnes at det offentlige Norge inkludert kommuner nå i større grad sender post til innbyggere via digital post. Dette vil fra Saltdal kommune sin side være en økende trend i tiden fremover.

Når det gjelder frakt av biologiske preparater fra legekantor til laboratoriene, løses dette for Saltdal sin del med daglig hentetjeneste fra Nordlandssykehuset.

For Saltdal kommune som organisasjon, vil vi ha tilgang på post daglig da poststrømmen vil gå som normalt. Kommunen har postboks og henter posten daglig. Det samme gjelder for utsendelser av post, da de også leveres daglig.

Kommunestyret bes vurdere om det er ønskelig å sende egen høringsuttalelse og forslag om endring i postloven legges i første omgang frem som orientering.

Rådmannens innstilling

Saken tas til orientering.

Formannskaps behandling i møte den 13.02.2018:

Rune Berg framla følgende innspill til høring:

Saltdal kommune kommer med følgende innspill til høring.

Regjeringa har høring på et forslag om å levere posten bare annen hver dag. For papiravislesere og mange næringsdrivende er forslaget ikke greit. Manglende papiraviser vil gjøre pressens oppgave vanskeligere og mediemangolfet mindre. Virkelig krise kan dette forslaget bli for mange næringsdrivende.

Veterinærene bekymrer seg for prøver som sendes med posten. Og andre næringsdrivende sliter med sen postgang allerede. De som driver utenfor de største byene kan ikke bruke budbiler eller taxi for å levere. Eksempelvis kan kunder som sender protesene sine til repressjon vil være ødt å vente i en til to uker. Pakker blir det flere og flere av. Netthandelen øker. Bruken av andre leveringsfirma enn posten øker også, men noen av disse firmaene leverer eksempelvis ikke i Nordland. De bruker posten eller Bring. Endringer i posten må ikke gjøre det umulig å drive næring ute i distriktene. Post- og pakkelevering til alle i hele landet er en viktig samfunnstjeneste.

Forslag til vedtak:

Saltdal kommune støtter ikke Departementets forslag å redusere kravet til omdeling av postsendinger fra 5. dager i uken til omdeling annen hver dag i hele landet.

Forslaget vedtatt mot 1 stemme.

Innstilling:

Saltdal kommune støtter ikke Departementets forslag å redusere kravet til omdeling av postsendinger fra 5. dager i uken til omdeling annen hver dag i hele landet.

Kommunestyres behandling i møte den 28.02.2018:

Kjell Magne Johansen fremmet følgende forslag:

Regjeringa har høring på et forslag om å levere posten bare annen hver dag. For papiravislesere og mange næringsdrivende er forslaget ikke greit. Manglende papiraviser vil gjøre pressens oppgave vanskeligere og mediemangfoldet mindre. Virkelig krise kan dette forslaget bli for mange næringsdrivende.

Veterinærene bekymrer seg for prøver som sendes med posten. Og andre næringsdrivende sliter med sen postgang allerede. De som driver utenfor de største byene kan ikke bruke budbiler eller taxi for å levere. Eksempelvis kan kunder som sender protesene sine til reparasjon vil være ødt å vente i en til to uker. Pakker blir det flere og flere av. Netthandelen øker. Bruken av andre leveringsfirma enn posten øker også, men noen av disse firmaene leverer eksempelvis ikke i Nordland. De bruker posten eller Bring. Endringer i posten må ikke gjøre det umulig å drive næring ute i distriktene. Post- og pakkelevering til alle i hele landet er en viktig samfunnstjeneste.

Formannskapetets innstilling: Enstemmig vedtatt.

Kjell Magne Johansens tilleggsforslag vedtatt 12 mot 7 stemmer.

Vedtak:

Saltdal kommune støtter ikke Departementets forslag å redusere kravet til omdeling av postsendinger fra 5. dager i uken til omdeling annen hver dag i hele landet.

Innspill til høringen:

Regjeringa har høring på et forslag om å levere posten bare annen hver dag. For papiravislesere og mange næringsdrivende er forslaget ikke greit. Manglende papiraviser vil gjøre pressens oppgave vanskeligere og mediemangfoldet mindre. Virkelig krise kan dette forslaget bli for mange næringsdrivende.

Veterinærene bekymrer seg for prøver som sendes med posten. Og andre næringsdrivende sliter med sen postgang allerede. De som driver utenfor de største byene kan ikke bruke budbiler eller taxi for å levere. Eksempelvis kan kunder som sender protesene sine til reparasjon vil være nødt å vente i en til to uker. Pakker blir det flere og flere av. Netthandelen øker. Bruken av andre leveringsfirma enn posten øker også, men noen av disse firmaene leverer eksempelvis ikke i Nordland. De bruker posten eller Bring. Endringer i posten må ikke gjøre det umulig å drive næring ute i distriktene. Post- og pakkelevering til alle i hele landet er en viktig samfunnstjeneste.